

سقط مکرر جنین؛

منظور از سقط جنین در زنان باردار، مرگ جنین قبل از تکامل و رسیدن به پایان بارداری می‌باشد که این اتفاق معمولاً در ۵ ماه اول حاملگی و قبل از هفته بیستم رخ می‌دهد. در صورتی که فرد ۲ بار سقط پیاپی یا ۳ بار سقط متناوب داشته باشد، می‌گوییم که **سقط مکرر** رخ داده است.

باید دانست که وقوع یک بار سقط در خانم‌ها نیاز به بررسی خاصی ندارد؛ اما در صورت تکرار آن باید هم زن و هم مرد تحت معاینات و بررسی‌های پزشکی قرار گیرند. آزمایش‌های مربوط به یافتن علت سقط جنین شامل بررسی رحم و تخمدان زنان، اختلالات هورمونی، بیماری‌های زمینه‌ساز سقط جنین همچون دیابت و فشار خون، کمیت و کیفیت اسپرم مردان و.... می‌باشد. طبق مطالعات پژوهشگران، احتمال دومین سقط جنین پس از یک بار تجربه آن، حدود ۲۴ درصد می‌باشد. این احتمال در بارداری‌های بعدی، به ترتیب ۳۰ درصد، ۳۵ درصد و ۴۰ درصد برآورد شده است.

انواع سقط مکرر:

اولیه: برخی از بانوان بدون حتی یک بار تجربه فرزندآوری موفق، در تمام بارداری‌های خود به‌طور متوالی دچار سقط جنین می‌شوند و فرصت فرزندآوری را پیدا نمی‌کنند. چنین وضعیتی به سقط مکرر اولیه معروف است. ثانویه: گروهی دیگر از بانوان که تجربه دست‌کم یکبار فرزندآوری را داشته‌اند، ممکن است مکرراً دچار سقط جنین در بارداری‌های بعدی شوند که این وضعیت به سقط مکرر ثانویه شهرت دارد.

آشنایی با علائم سقط جنین: در صورت مشاهده

آن‌ها می‌بایست سریعاً به پزشک مراجعه نمود، عبارتند از:

درد در ناحیه لگن و کمر

درد شدید شکم و زیر شکم

درد نوک پستان

خون‌ریزی شدید به همراه لکه‌بینی واژینال پس از شروع

درد

بروز تب، اسهال و استفراغ

احساس ضعف

پاره شدن کیسه آب و خروج آب از رحم

علل و دلایل سقط مکرر جنین:

با وقوع دومین سقط جنین در یک خانم، پزشک بررسی‌هایی را برای یافتن علت سقط انجام می‌دهد. اقدام برای یافتن عامل سقط جنین در مواردی همچون سن بالای ۳۵ سال خانم، سابقه مشکلات ناباروری در زن و شوهر، سابقه سقط جنین قبلی بعد از تشکیل قلب جنین، تمایل زوج به یافتن عامل سقط و انجام سریع‌تر بررسی‌ها و... ضرورت بیشتری دارد. مهم‌ترین دلایل سقط مکرر عبارتند از:

۱. اختلالات ایمنونولوژیک:

منظور از عوامل ایمنونولوژیک، وجود اختلال در سیستم ایمنی بدن مادر است که در کنار علل محیطی منجر به سقط جنین به‌ویژه در سه ماهه اول بارداری می‌گردد. باید دانست که علل ایمنونولوژیک شایع‌ترین عامل سقط جنین مکرر است و ۶۰ درصد از موارد آن را شامل می‌شود. اگرچه سیستم ایمنی بدن مادر در تمام مراحل لانه‌گزینی نقش مهمی در پذیرش جنین دارد؛ اما سقط‌های ایمنونولوژیک اغلب در بارداری‌های بالای ۱۰ هفته مشاهده می‌گردد

۲. اختلالات متابولیک:

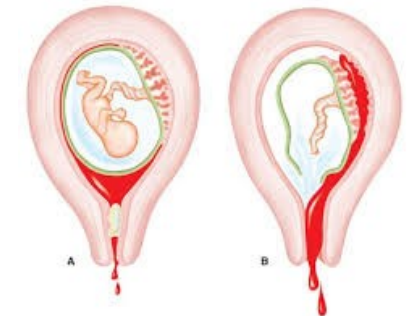
دیابت کنترل‌نشده و همچنین مقاومت به انسولین به‌ویژه در زنان چاق یا مبتلایان به سندرم تخمدان پلی کیستیک (PCOS)، خطر سقط جنین مکرر را افزایش می‌دهد. البته کنترل صحیح دیابت حاملگی پیش از بارداری باعث افزایش شانس تولد موفق نوزاد می‌شود؛ ولی درمورد کاهش خطر سقط با مصرف داروهای حساس‌کننده به انسولین در زنان دارای PCOS، مدرک دقیقی موجود نمی‌باشد.

۳. عوامل هورمونی:

علل و عوامل هورمونی همچون اختلالات تیروئیدی، دیابت و همچنین ضعف و تبلی تخمدان، ۱۷ درصد موارد سقط مکرر جنین را دربرمیگیرد و معمولاً قبل از هفته دهم بارداری منجر به مرگ جنین می‌شود. درکل، تداوم بارداری طی ۲ ماه اول حاملگی تا حد زیادی به میزان پروژسترون تولیدی از تخمدان‌ها وابسته است و درصورت کمبود آن، رشد ناکافی سلول‌های جفتی و در نتیجه سقط جنین رخ می‌دهد. علت سقط ناشی از دیابت، اختلال در جریان خون رحمی و علت سقط ناشی از کم‌کاری تیروئید، اختلال عملکرد تخمدان‌ها و همچنین تولید غیرطبیعی یا ناکافی تخمک‌ها می‌باشد.

۴. مشکلات ساختاری رحم:

اختلالات ساختار رحمی با دربرگرفتن ۱۰ درصد از موارد سقط مکرر، از دیگر علل این اتفاق می‌باشد که موجب سقط جنین در سه ماهه دوم بارداری می‌گردد. یکی از شایع‌ترین این‌گونه مشکلات، رحم دیواره‌دار یا سپتوم‌دار (septate uterus) می‌باشد که در چنین وضعیتی، رحم توسط یک دیوار بافتی به دو قسمت تقسیم شده است. به طور کلی، ازجمله مهم‌ترین ناهنجاری‌های رحمی باید به نارسایی دهانه رحم، میوم‌های رحمی و وجود تیغه میانی در رحم اشاره کرد. همچنین سندرم آشرمن (توده‌های چسبنده و اسکار در رحم)، پولیپ‌ها، فیبروم‌ها و توده‌های خوش‌خیم غیرسرطانی نیز در بروز سقط‌های مکرر نقش بسزایی دارند.

۵. علل ژنتیکی و کروموزومی:

علل و عوامل ژنتیکی همچون مشکلات کروموزومی جنین، در هر مرحله از بارداری می‌تواند باعث سقط جنین گردد و دست‌کم ۵ درصد از موارد سقط مکرر را شامل شود. همچنین این عامل، شایع‌ترین علت سقط منفرد (تنها یک بار سقط جنین) به شمار می‌رود که اغلب در سنین پایین حاملگی و طول جنین کمتر از ۳۰ میلی‌متر به وقوع می‌پیوندد. یکی از بیماری‌های ارثی که با افزایش احتمال لخته شدن خون موجب مرگ جنین در نیمه دوم بارداری می‌شود، ترومبوفیلیا (thrombophilia) نام دارد. البته تاکنون روش مؤثری جهت تشخیص، پیشگیری و درمان سقط مکرر نیمه اول حاملگی در زنان مبتلا به ترومبوفیلیا معرفی نشده؛ اما استفاده از آسپرین و هپارین می‌تواند تاحدی سودمند باشد.

۶. عفونت:

علل عفونی، حدود ۵ درصد از موارد سقط مکرر جنین را دربرمی‌گیرد که شامل عفونت‌های بانوان و برخی دیگر از بیماری‌های انگلی و عفونی می‌شود.

* لطفاً پمفلت راه‌های تشخیص و درمان سقط مکرر را مطالعه فرمایید.*

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

بیمارستان ولایت

واحد آموزش سلامت

تعریف سقط مکرر و دلایل آن

تحت نظارت : خانم دکتر حمیده پاک نیت

آدرس : قزوین ، مینودر، کوی الهیه ، بلوار ۲۲ بهمن ،

میدان تعاون، مرکز آموزشی و درمانی ولایت

بخش درمان ناباروری شهیده بوکانیان

تلفن تماس: 02833790633

بازنگری بهار 1405